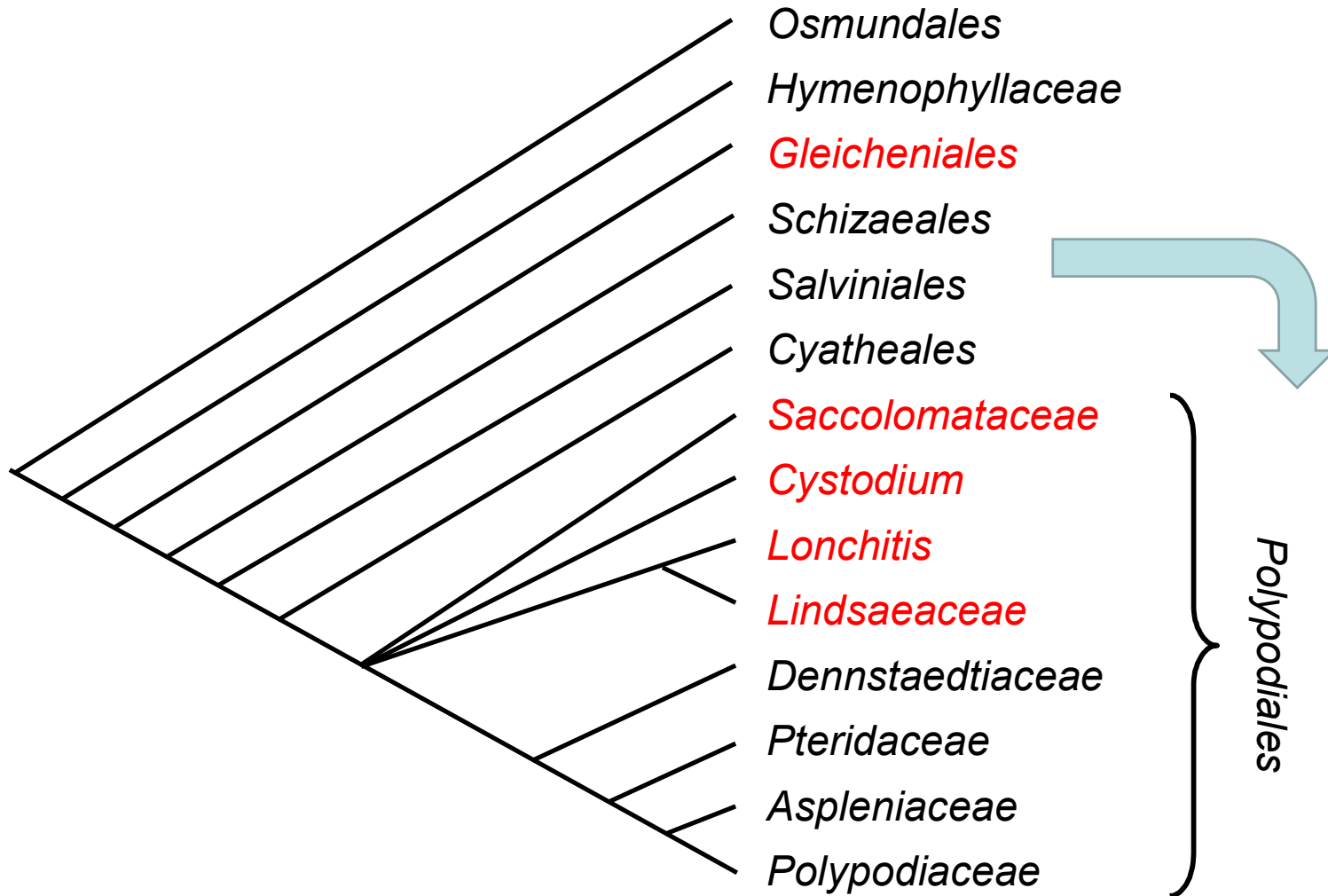

A leptosporangiumos páfrányok kladogramja:

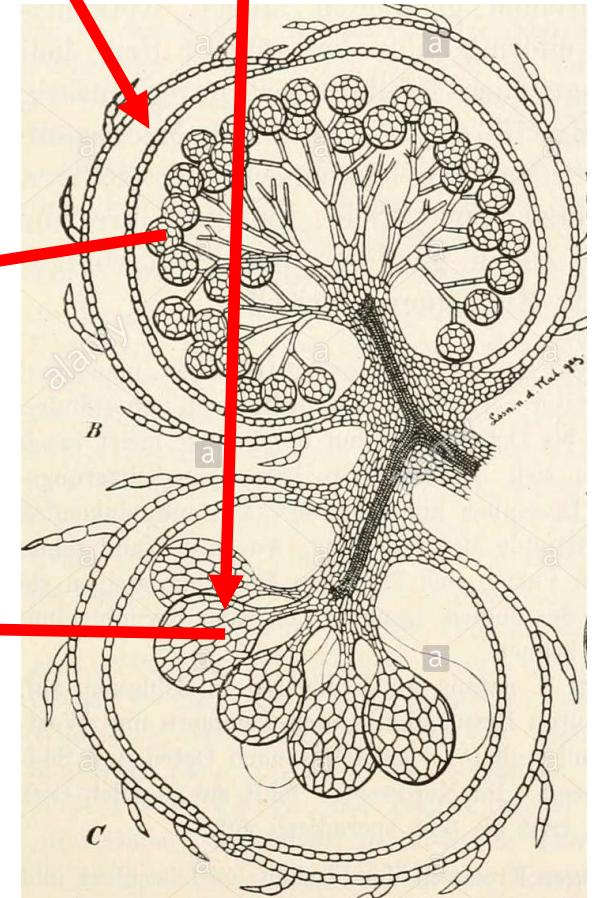
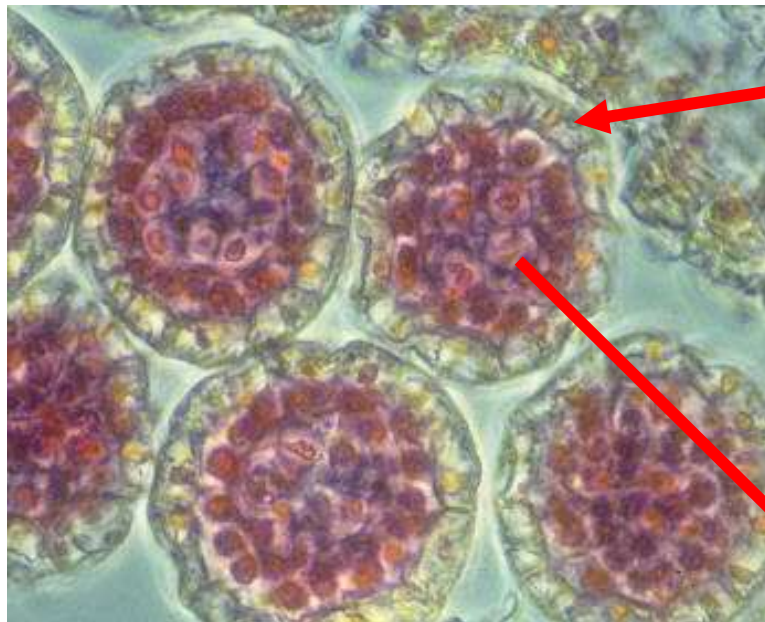
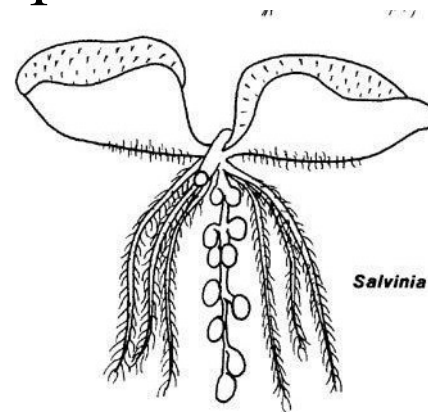

Salviniales – vízipáfrányok (82) - Heterospória!

Salvinia - rucaöröm

hím ill. női szórusz -
sporangiumokkal

gametofiton a
spórán belül

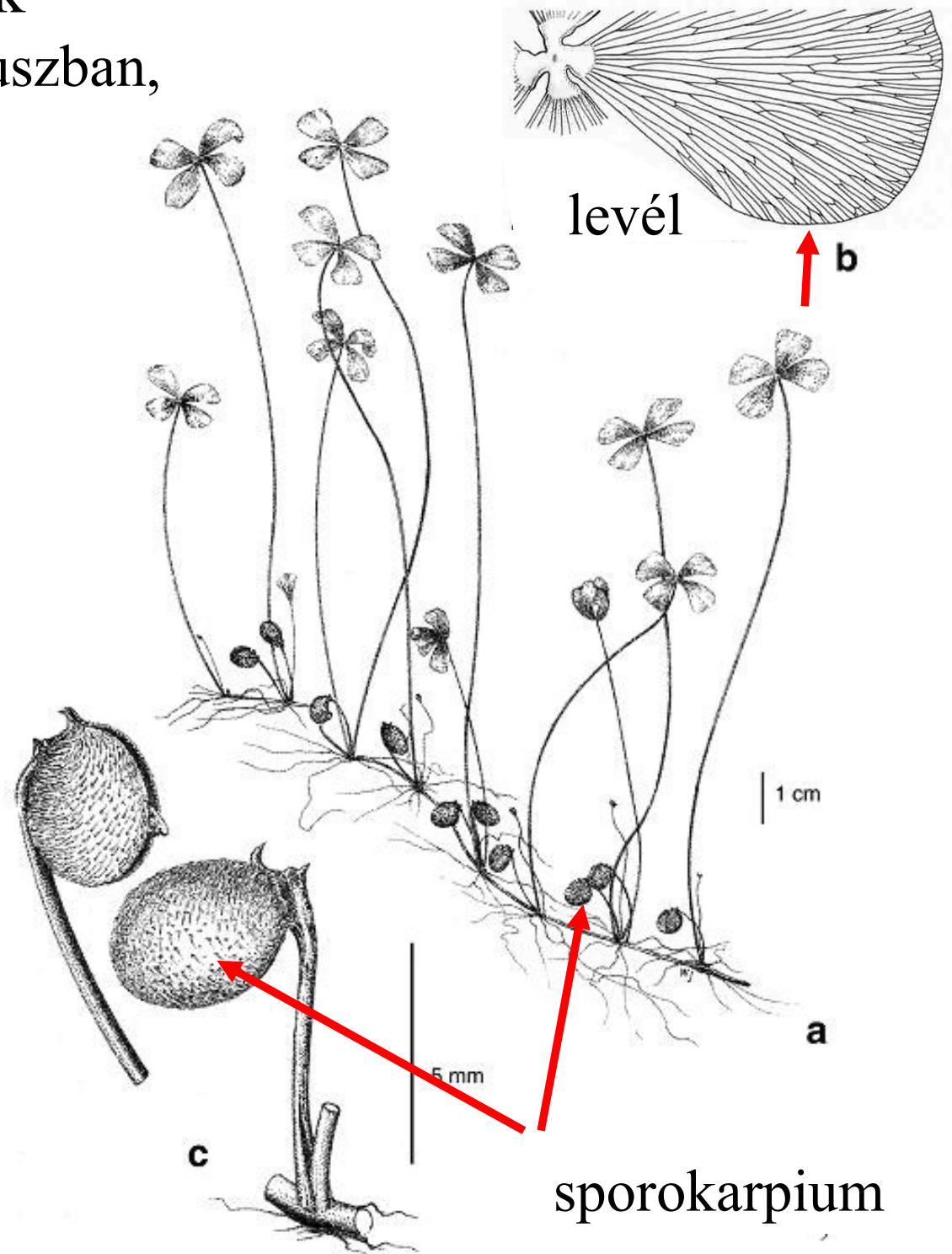

Mikrosporangiumok: 64-64 spóra

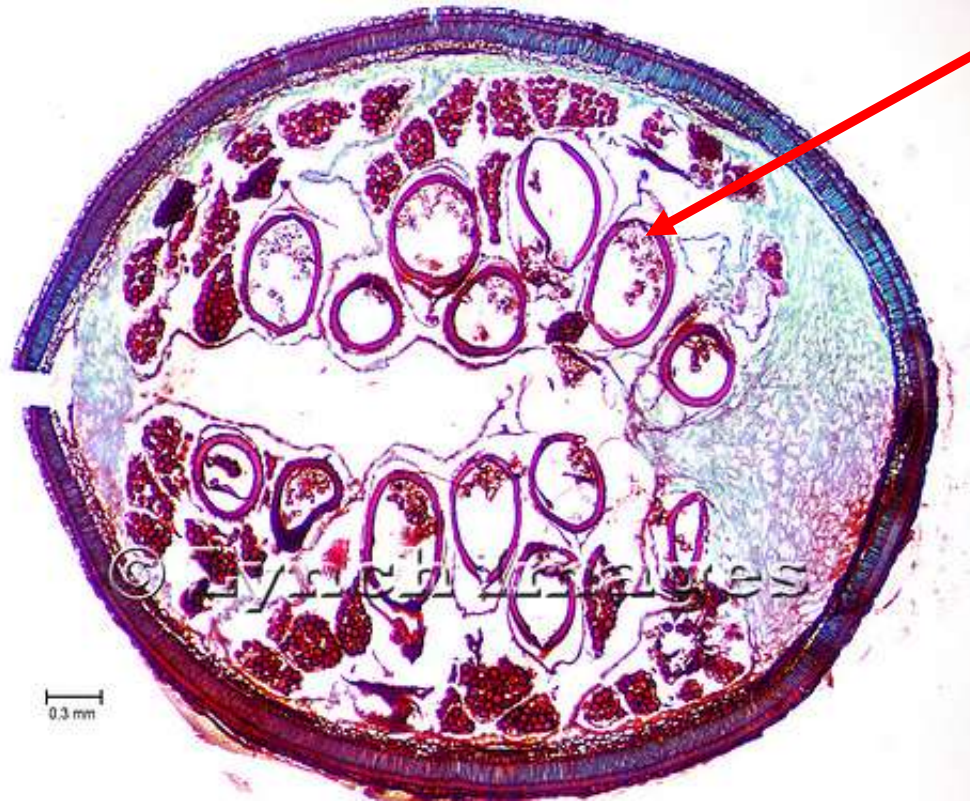
Makrosporangiumok: 1-1 spóra

Marsilea - mételeyfűvek

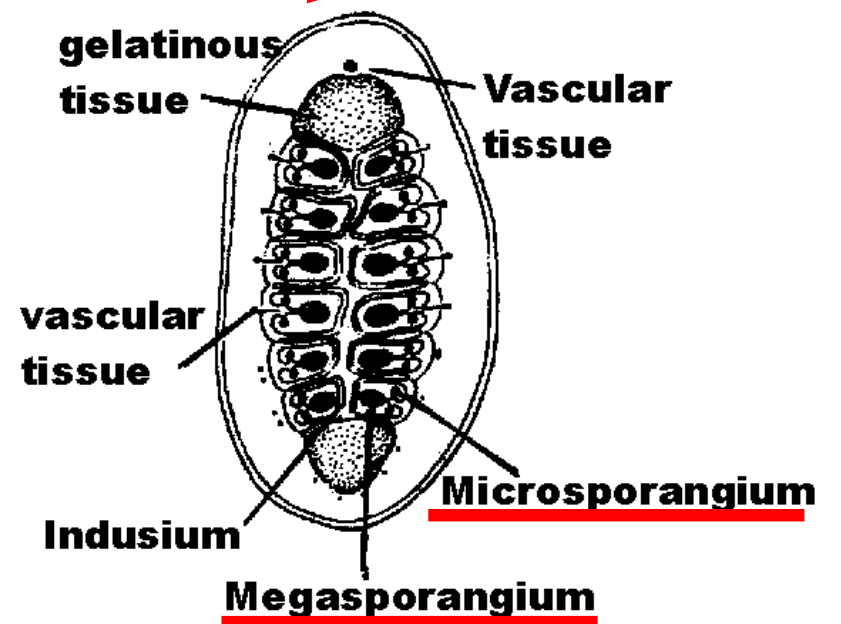
A sporangiumok egy szóruszban,
szóruszok a
sporokarpiumban

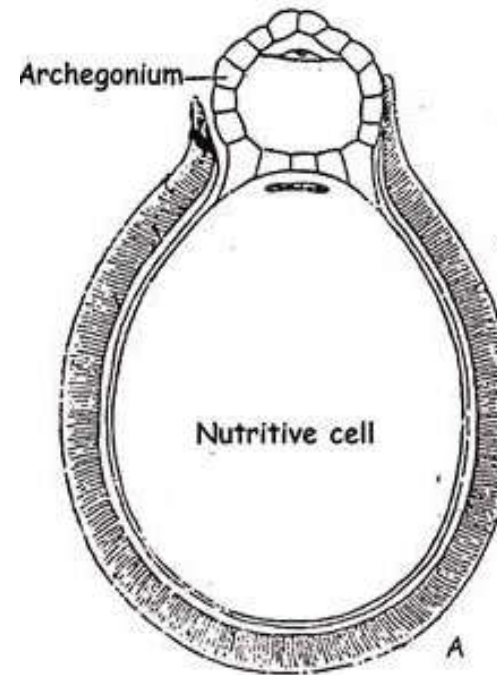
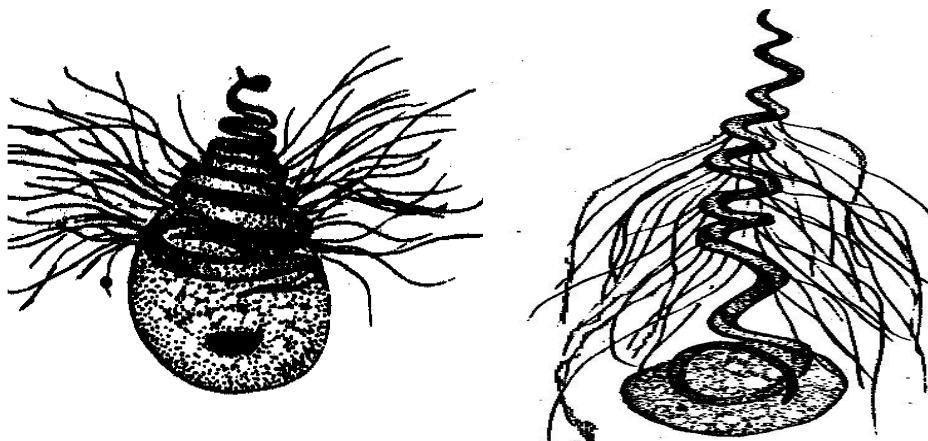
Marsilea sporokarpium

szórusz

és hímivarsejt

gametofiton a megaspórán belül kezd kifejlődni

Cyatheales – páfrányfák (713)

Általános a fatermet (~25-28 m). A törzsben nagy, lemezes nyalábok, szilárdító kötegekkel. Másodlagos vastagodás nincs, a levelek alapjának maradványai is erősítik a szárat.

Cyathea medullaris

Dicksonia - Araucaria erdő - Brazília

Dicksonia antarctica

Fiatall levelek:
pásztorbot
forma

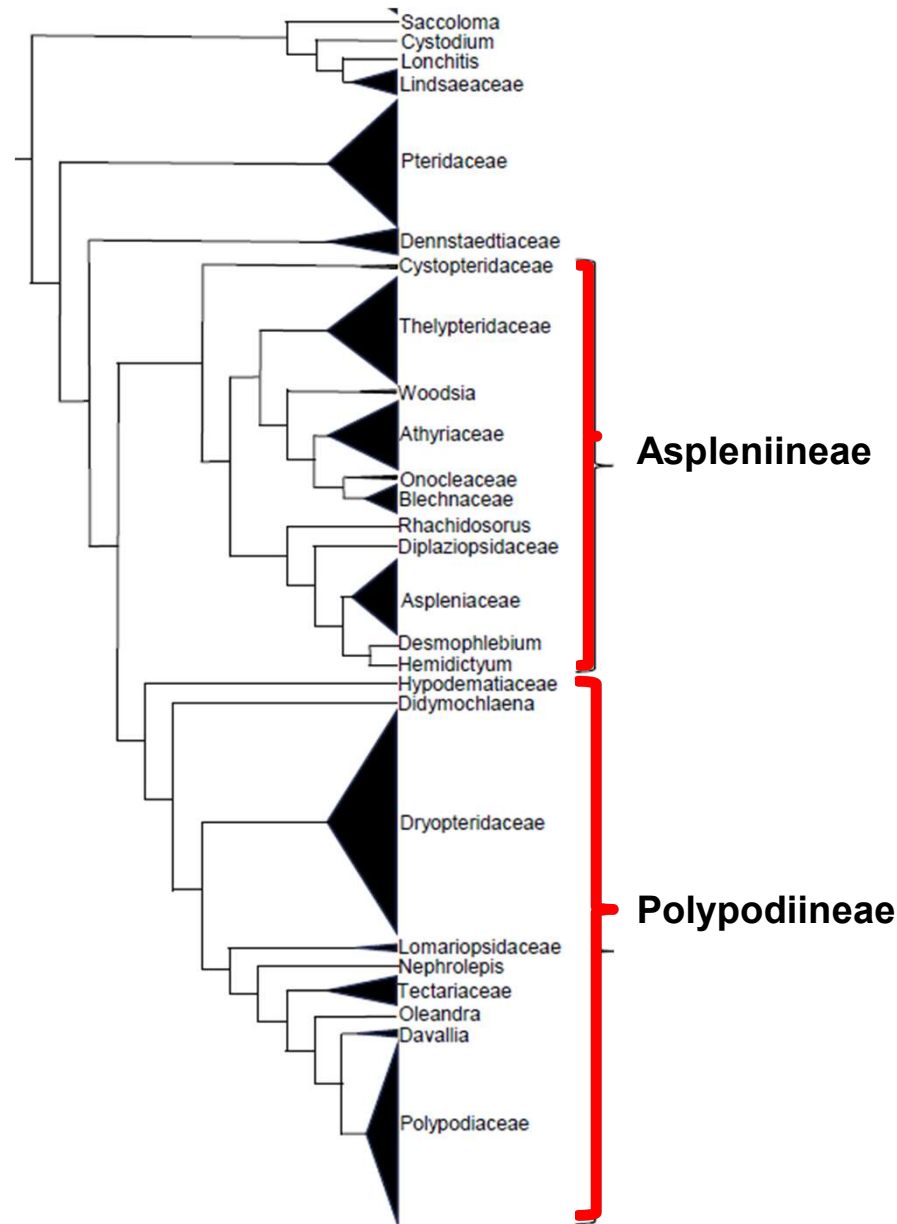

Leszármaztatott páfrányok – *Polypodiales* (8714)

Molekuláris alapon
is monofiletikus
csoport.

A kladogram még
mindig
alakulóban...

A legtöbb
faj trópusi.

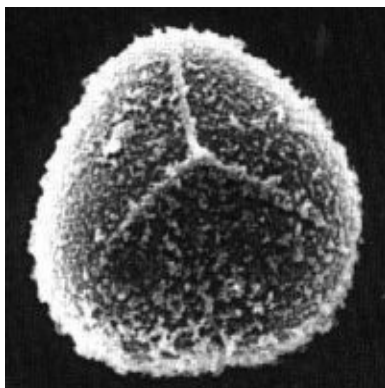
Pteridium aquilinum – saspáfrány

valóságos „gyom” – mérsékelt és szubtrópusi öv

Igen könnyű spórák

© 2008 Floridata.com

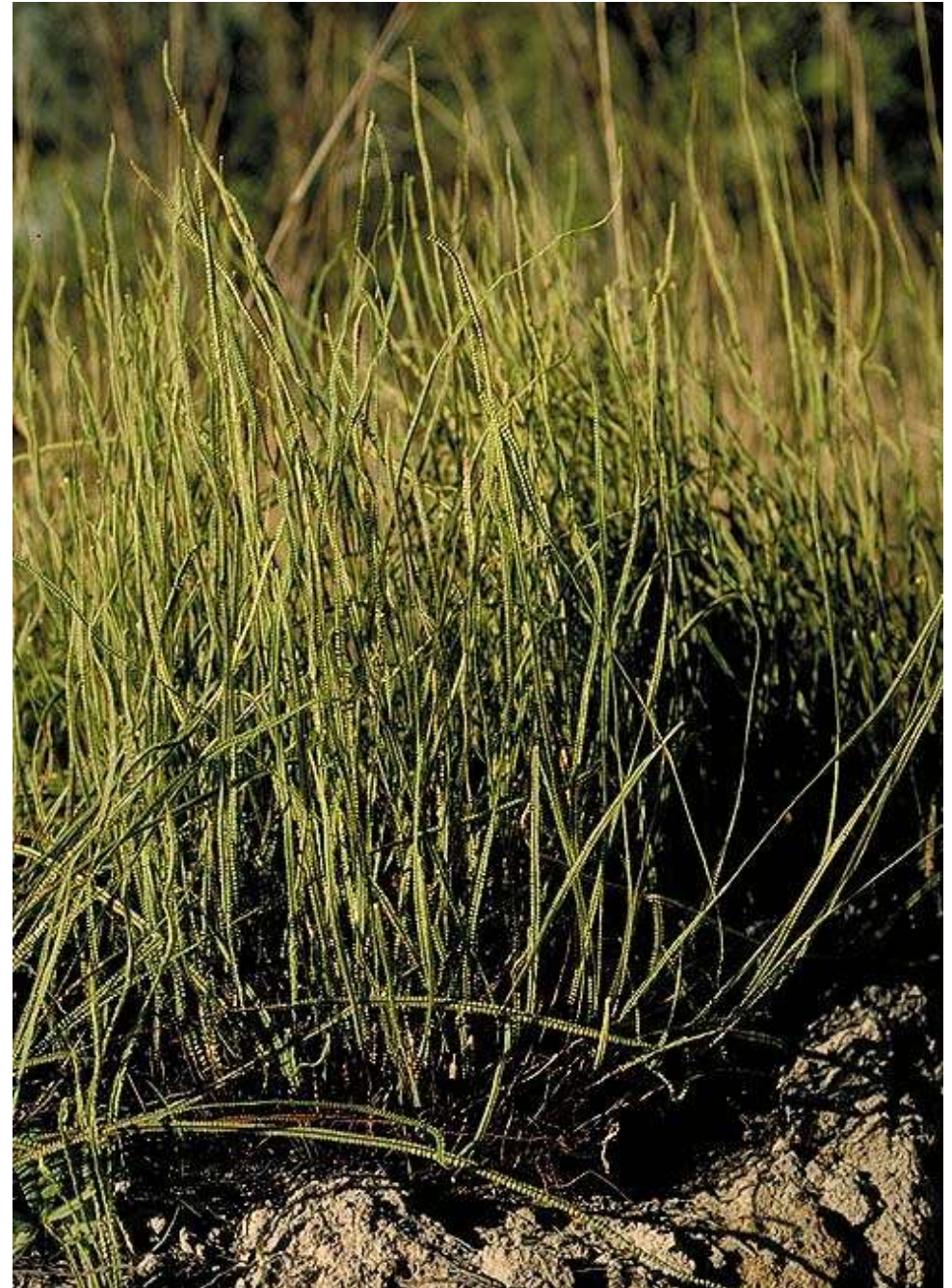

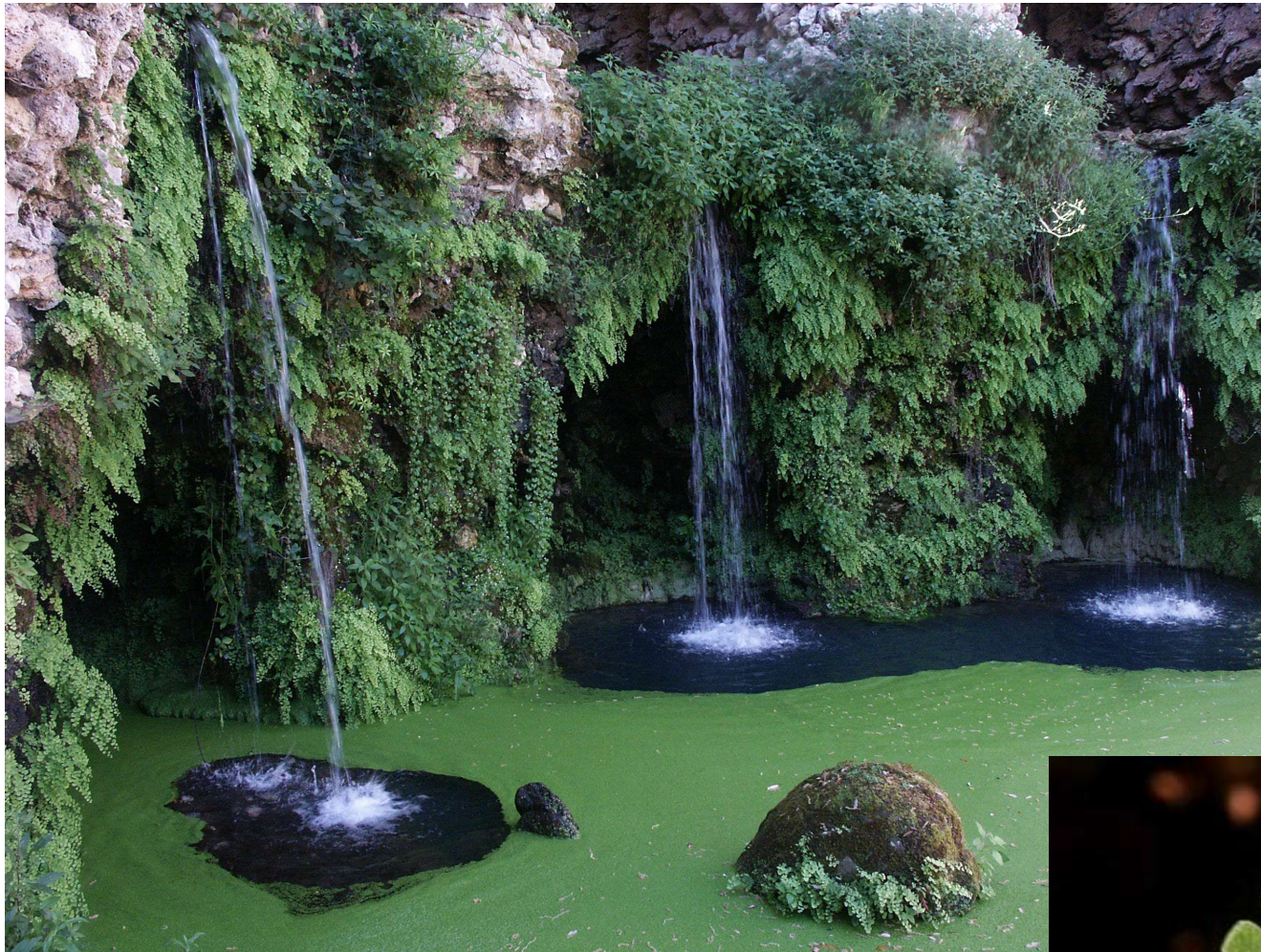
Pteridium aquilinum
© J. Podani

Pteridaceae – szalagpáfrányok (1211)

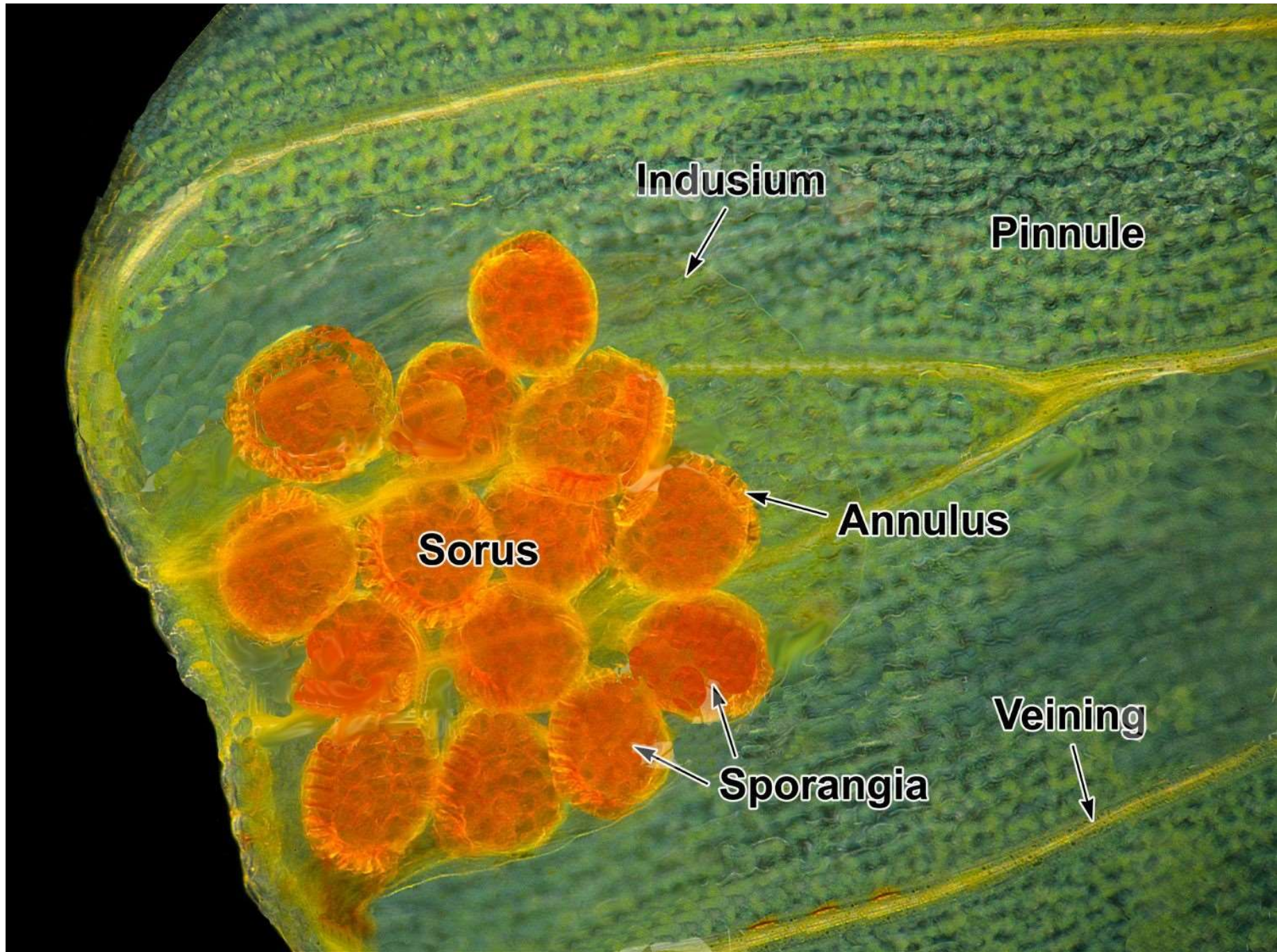
Platyzoma
microphyllum = *Pteris*
platyzomopsis
(Ausztrália)

Hetero-
spórás!!
De:
exospória

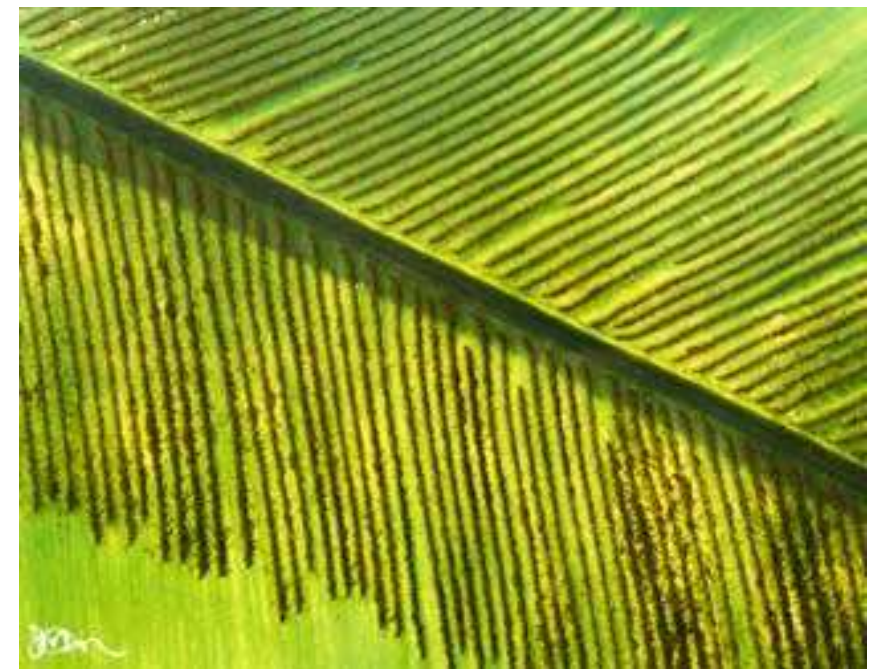
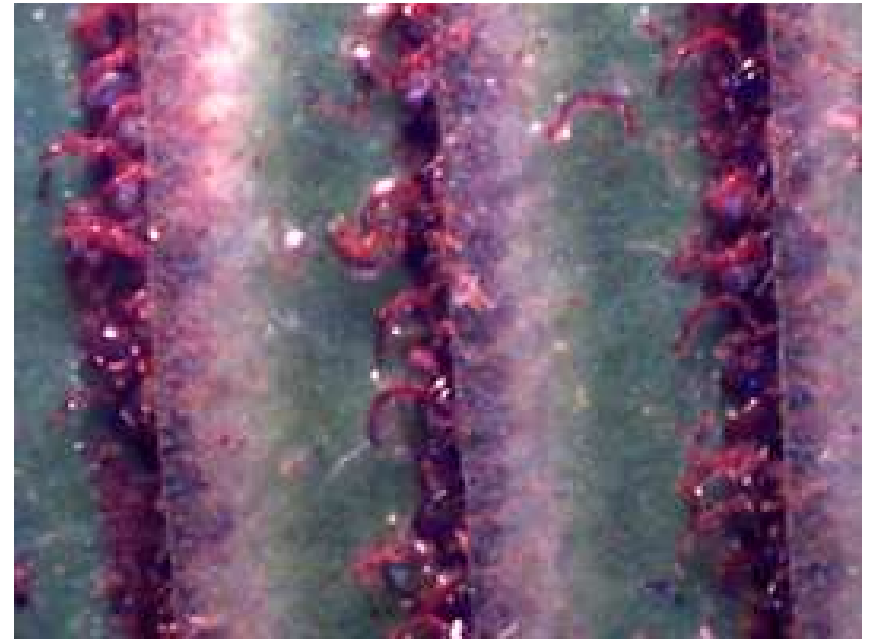
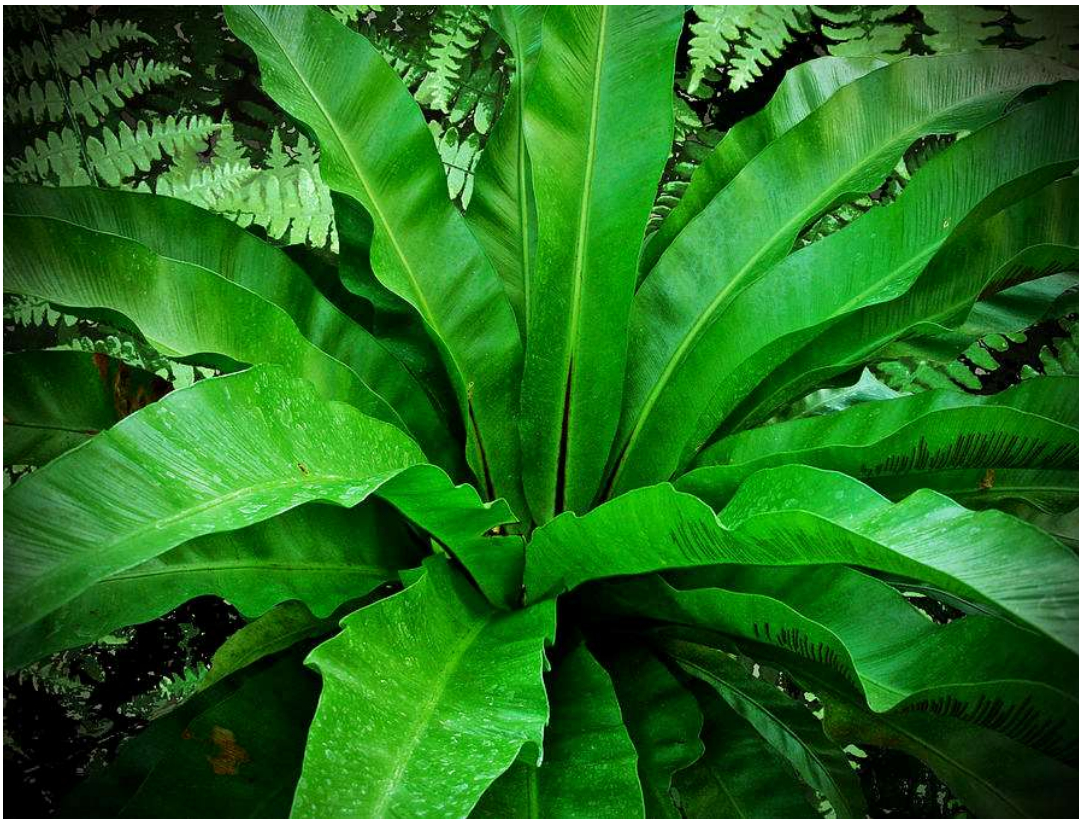
Adiantum capillus-veneris cosmop.

Adiantum egy levélkéjének fonáka szórusszal

Aspleniineae (2775)

fodorkák és rokonaik
gyakran osztatlan levél,
szórusz hosszúkás,
egy oldalon lenőtt fátyol

Asplenium nidus paleotrop.

Blechnum - bordapáfrány

Hosszú szóruszok,
párosával.

Heterofillia

B. nipponicum Jap.

B. hastatum D.Am.

Thelypteris palustris –
tőzegpáfrány

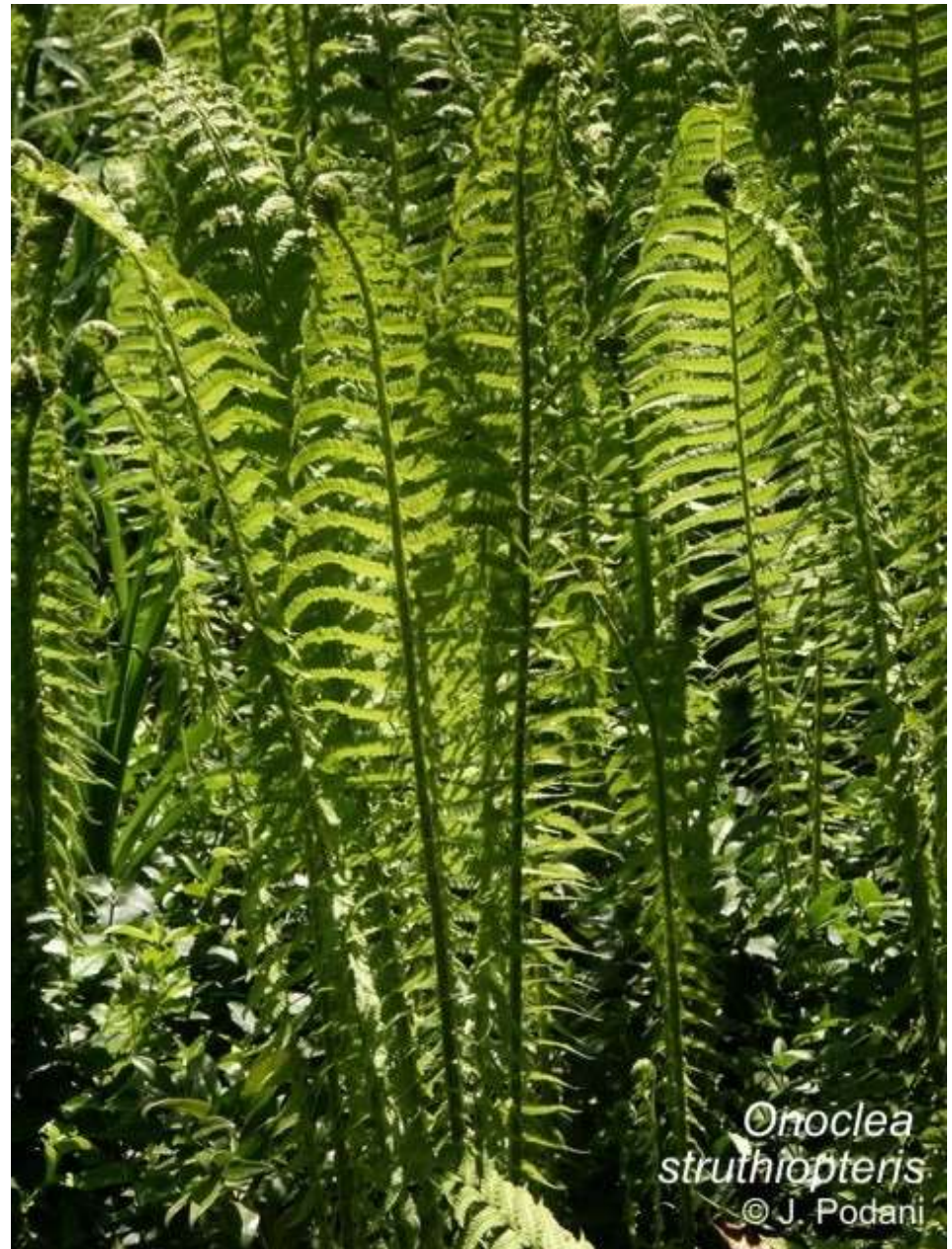

Kerek szóruszok
összeolvadnak,
lehulló indusium

Onoclea (Matteuccia) struthiopteris - struccpáfrány

heterofillia

Polypodiineae (4208)

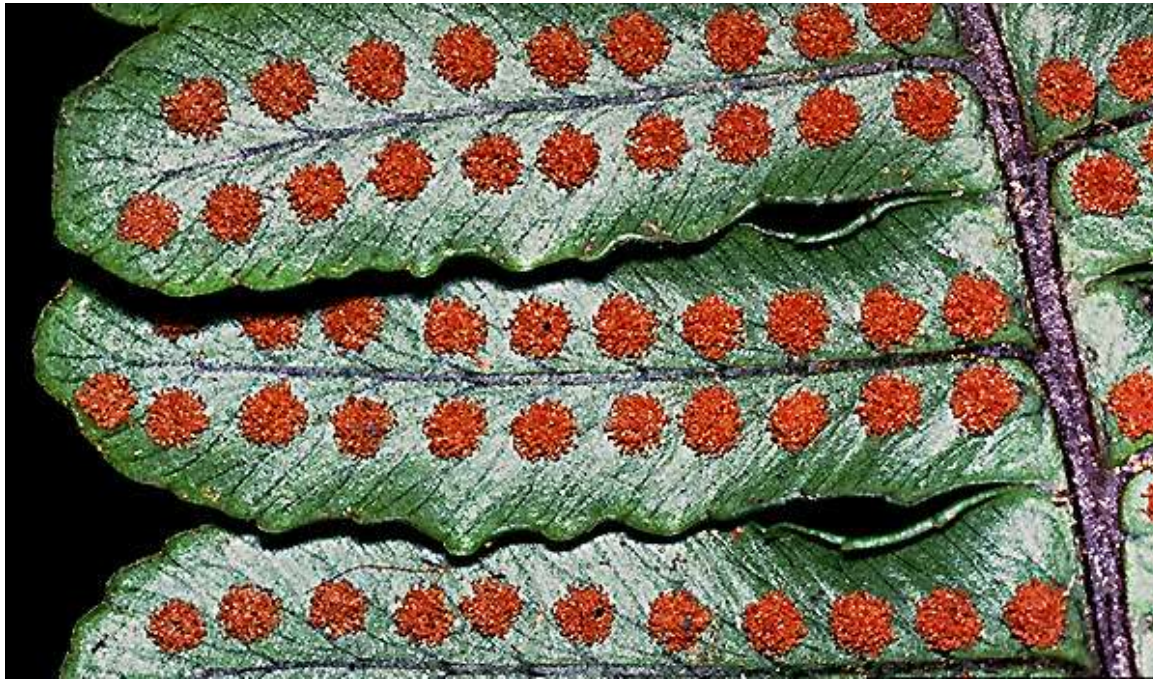
Erőteljes rizóma, erősen osztott levelek, az indusium vese alakú, kerek vagy hiányzik

Dryopteris – pajzsika.

Polystichum aculeatum - vese páfrány

Polypodium – édesgyökerű páfrány

*Polypodium
pellucidum*

a szóruszok csupaszok

Polypodium aureum

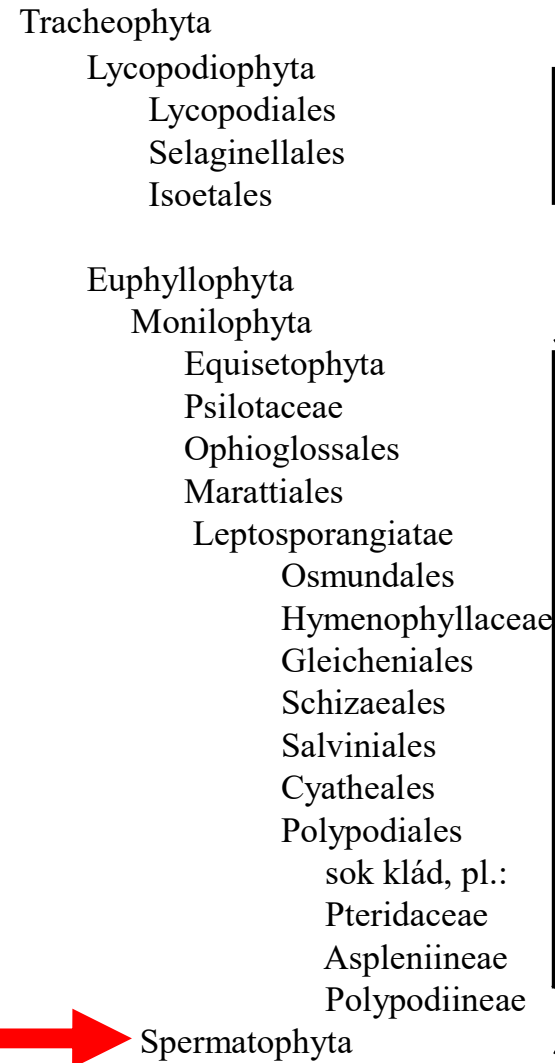
Platycerium

- szarvasagancs-páfrány
epifiton

Harasztok: a linnéi (rangokat alkalmazó) és a rangmentes (kladisztikus) osztályozás összehasonlítása

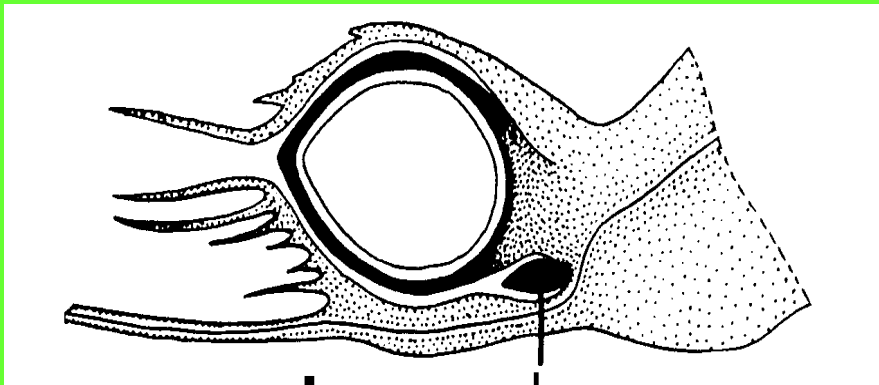
Törzs	Osztály	Rend	Család	Génusz (pl.)
Pteridophyta	Lycopodiopsida	Lycopodiales	Lycopodiaceae	
			Huperziaceae	
		Selaginellales	Selaginellaceae	Selaginella
		Isoetales	Isoetaceae	Isoetes
	Psilotopsida	Psilotales	Psilotaceae	
Ophioglossopsida	Ophioglossales	Ophioglossaceae		
	Equisetopsida	Equisetales	Equisetaceae	Equisetum
	Marattiopsida	Marattiales	Marattiaceae	
Polypodiopsida	Osmundales	Osmundaceae stb.		
	Hymenophyllales			
	Gleicheniales			
	Schizaeales			
	Salviniales			
	Cyatheales			
	Polypodiales	sok család! pl.:	Pteridaceae	
			Aspleniaceae	
			Polypodiaceae	

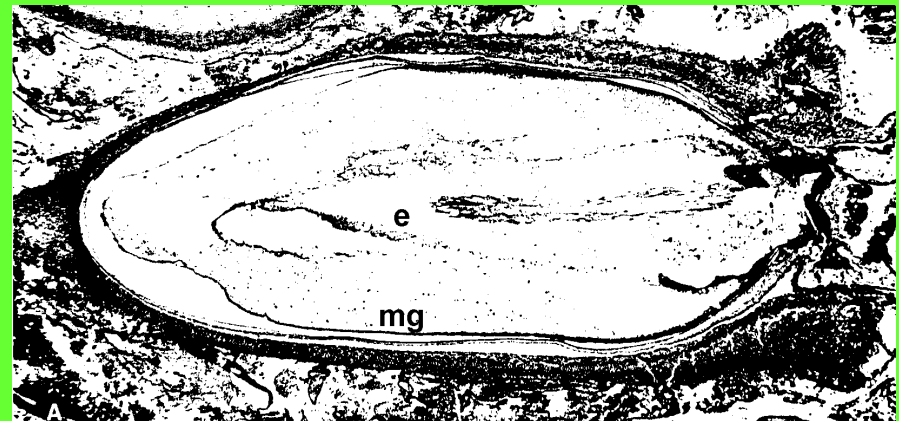
A mag kialakulása

Lycopodiophyta – 2 független megjelenés

Miadesmia

Lepidocarpon

...és nem is a legfontosabb,
hanem az *Euphyllophyta* – a
valódi levelűek!

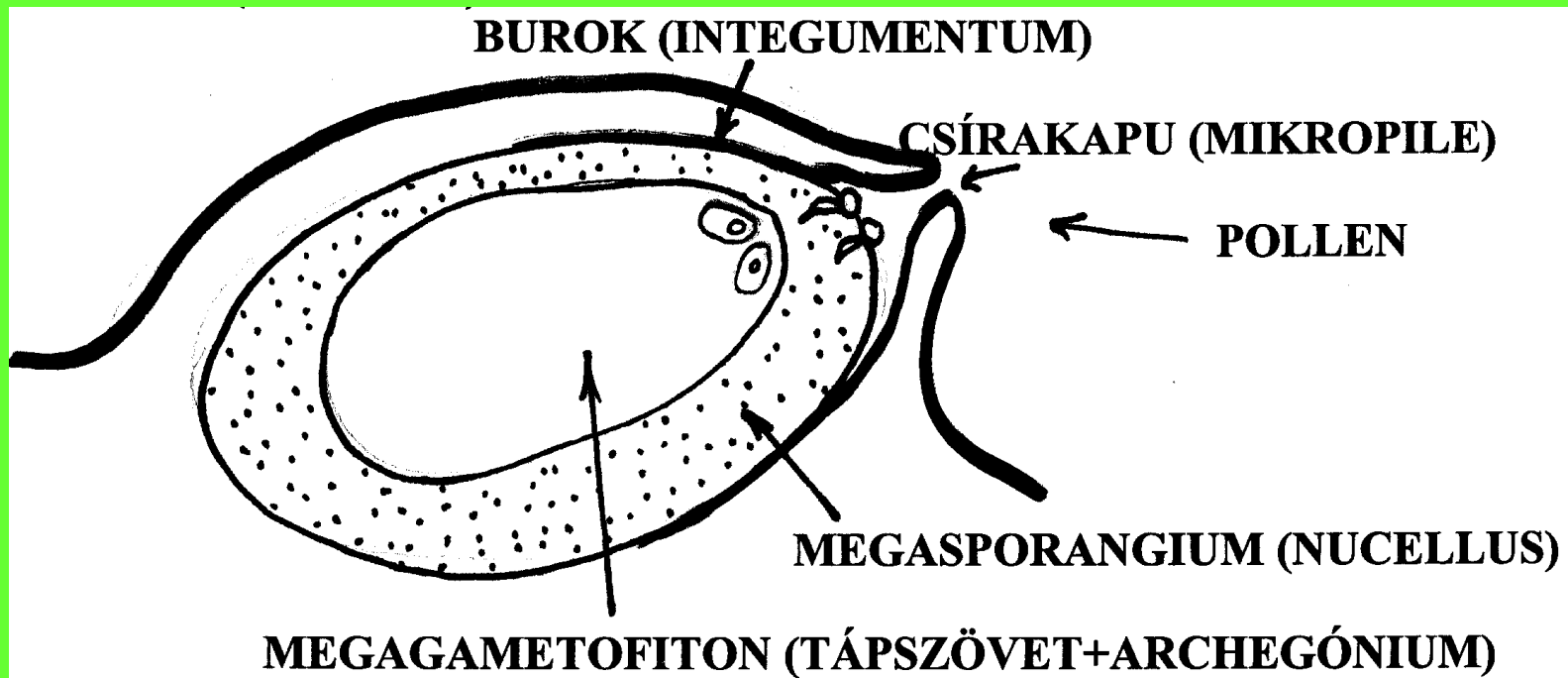
Evolúciós trendek a mag kialakulásában

1. Izospória → Homoiospória → Anizospória → Heterospória
2. Anizospória → Heterospória:
hím és női spórák egy sporangiumon belül → a spórák külön sporangiumban
3. Alaki-méretbeli differenciálódás:
hím: mikrospórák kicsinyek, női: makrospórák (v. megaspórák)
nagy méretűek
4. Számbeli differenciálódás:
sok mikro-, egyre kevesebb makro- (mega-) spóra
(4 → 1 db)

5. A gametofiton a spórán kívül fejlődik (*exospória*) → A gametofiton a spórán belül (*endospória*) fejlődik
6. Spórák felnyílása:
Mind felnyíló → makrospóra nem nyílik fel
7. Spórák kiszóródása: Mind kiszóródik → A makrospórák a sporangiumban maradnak
8. Sporangium védettsége:
csupasz → integumentum védi
9. Ivarsejtek útja:
szabad vizes közeg → mikropile (csírapapu)
Ez utóbbi feltételezi a pollentömlő-szerű képletek kialakulását. A nucellus csúcsa alkalmassá válik a pollen befogadására.

Magkezdemény

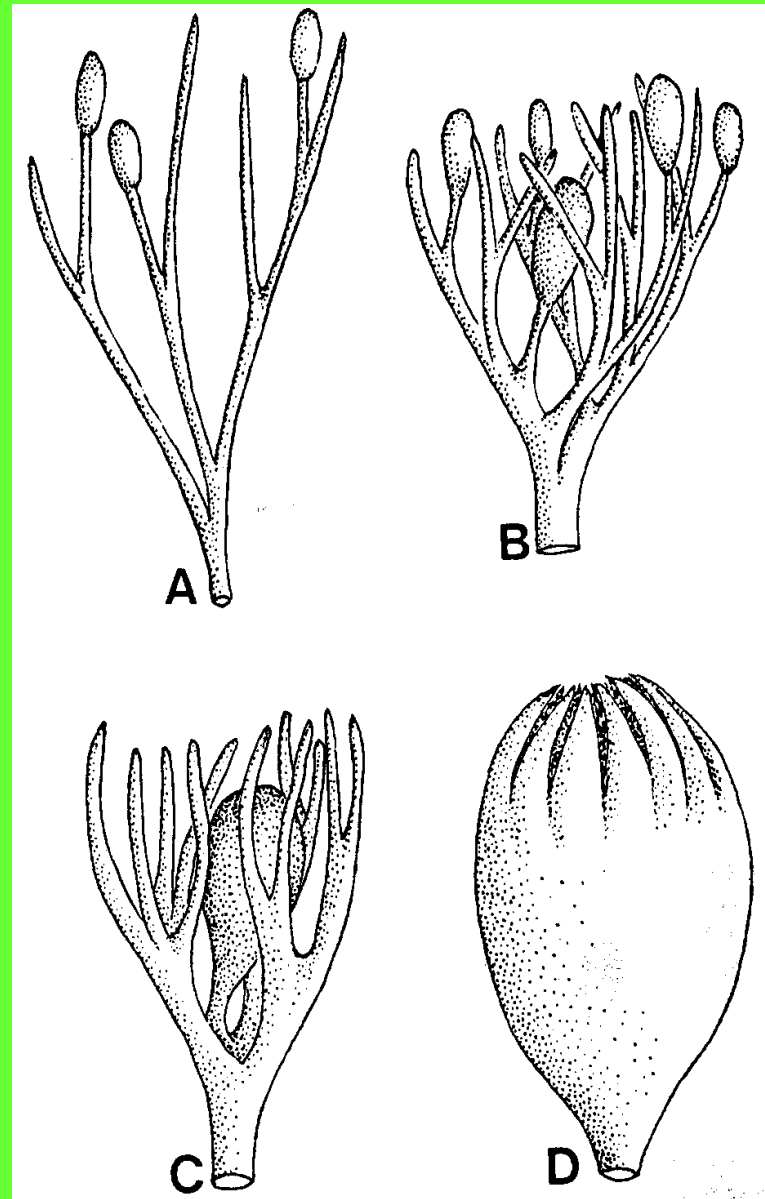
A megasporangium zárt, burok védi, benne kialakul a megagametofiton.

Mag

Érett magkezdemény, azaz kifejlődik benne a csíra (embrió).

Egy lehetséges kialakulás (telómákból)

Fosszilis bizonyíték
is van...